СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 71. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 11-го квітня 1945. No. 71. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, April 11, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ХОЧУТЬ ЗАБОРОНИТИ ЗАКОНОМ ДЕЯКІ СТРАЙКИ

Директор Краєвого Союзу Вирібників Б. Е. Гочисон виявив, що цей союз і Торговельна Палата Злучених Держав створили спільний комітет для переведення закону, який забороняв би деякі страйки.

Гочисон вияснив, що саме тому, що існує такий комітет, Краєвий Союз Вирібників не підписав хартії для повоєнного миру між робітниками і продуцентами. Він висловив теж свою критику на цю хартію, закидаючи їй неясність, а також недостачу критики на неохочих робітників. Гочисон оприлюднив таке домагання:

1. Заборонити страйки, які викликають робітничі юнії для приневолення уряду вирішити якийсь спір в їх користь; 2. заборонити юніям акцію, яка має на цілі виключити модерні способи продукції, головно коли юнії противляться уставлюванню нових машин; 3. карати одиниці з робітничих орґанізацій за самовільне викликування таких страйків; 4. відраджувати страйки, які вибухають всупереч заключеним контрактам; 5. заґарантувати право одиниць до праці і охоронити їх перед переслідуванням орґанізацій.

Гочисон подав приклади дивачних страйків, як от так звані страйки для вирішення спору між юніями, або страйк помічників в якійсь там харчовій крамниці, внаслідок чого треба було замкнути цілу фабрику воєнної продукції.

ДОМАҐАЮТЬСЯ ОПРИЛЮДНЕННЯ РОЗМІРІВ НАШОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ СВІТУ.

Сенатор Артур Г. Вандерберґ зажадав, щоб адміністрація президента Рузвелта подала до відома конґресу всі зобовязання, які уряд поробив в імени Злучених Держав заграничним Краям у справі відбудови й регабілітації.

Вандерберґ пояснив це домагання тим, що „ми не є ані такі великі ані такі багаті, щоб стати постійним живителем світу". Своє домагання зясував сенатор у 9 точках. У них згадує він між ін. про ЮНРРА, Ленд-Ліз, угоду з Бретон Вудз, Пан-Американську умову, регабілітацію Филипин, Експорт-Імпорт Банк і повоєнні кредити для Аліянтів.

ПОСТУП У МАЙНЕРСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

Представники власників копалень мягкого вугілля і майнерської юнії прийшли до тимчасової згоди над новим контрактом. Комісія політики майнерської юнії розпочала дебату над точками контракту. Кажуть, що обі сторони погодилися на заплату півтора плати за додаткових дві години праці при продукції вугілля вчасі війни, а юнія відступила від кількох своїх домагань, між іншими від домагання оплати по 10 центів премії від кожної тони вуґілля. Ще лише одна точка остає спірною і над нею ведуться дальші переговори.

Та безогляду на те, як закінчаться переговори між обома сторонами, Краєва Воєнна Рада Праці поробила всякі приготування до цього, щоб перебрати копальні під опіку уряду і наладити правильну продукцію вугілля, бо через безупинні спори дуже потерпів виріб сталевих продуктів, потрібних для ведення війни. Колиб переговори розбилися, уряд буде від себе готовий.

ВАНДЕРБЕРҐ ПОВНИЙ НАДІЇ НА УСПІХ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Сенатор Вандерберґ після покінчення вступних нарад з іншими делеґатами на конференцію до Сан Франсиско виявив свій настрій до будучої конференції. Він сказав, що він тепер має повну надію, що американська делеґація повернеться із конференції із „договором спасення", який сенат буде міг приняти. Про себе сказав сенатор, що він зробить усе, що в його силі, щоб міжнародня конференція забезпечила „мир із справедливістю", а саме такий, щоб Злучені Держави могли його приняти „в освіченім власнім інтересі". Повні наради делеґації будуть дальше продовжуватися.

Незалежно від нарад американської делеґації йдуть наради міжнародніх юристів над складенням статуту для міжнародьного суду справедливости. Тому, що у минувшині такий суд існував, надіються, що його статут буде лише поправлений новою комісією. В комісії беруть участь представники 38 держав.

УЖЕ ПРИБУВАЮТЬ ДОМІВ БУВШІ ПЛІННИКИ.

До пристані в Бостоні прибув транспорт півтора тисячки американських вояків, що попали в німецький полон. Їх увільнила совєтська армія з німецьких таборів. Вони мають багато матеріялу до розповідання про свої переживання.

Злучені Держави признали арґентинський уряд Фареля

В понеділок 9. квітня уряд Злучених Держав проголосив, що відновлює дипльоматичні звязки з Арґентиною, які були пірвані від 14. березня 1944. Секретар стейту Едвард Стетиніюс виявив, що він доручив американському представникови в Арґентині скласти візиту арґентинському міністрови закордонних справ і передати йому американську ноту із заявою, що Америка визнає уряд премієра Фареля як правний уряд Арґентини.

Водночас інші держави, як Англія, Франція, Канада і Голяндія відновили теж дипльоматичні звязки. Скоро лише арґентинський уряд признасть теперішній совєтський уряд і навяже з ним дипльоматичні взаємини, Арґентина буде принята в склад Обєднаних Держав.

ДОМАГАЄТЬСЯ ПРОЩЕННЯ ЯПОНІЇ ЗА ЇЇ ЗЛОЧИНИ

На обіді Краєвої Міської Ліґи в готелю МекАлпин промовляв письменник Роберт Е. Шервуд в справі рівности рас. Він щойно вернувся із островів Тихого океану і на підставі своїх помічень в тих околицях він прийшов до висновку, що Америка повинна простити Японії її злочини, головно злочин нападу на Перл Гарбор, і приняти японців до громади народів.

На думку Шервуда, японці поповнюють всі звірства із страху перед американцями. Це слідно по тім, що перед приходом американців на японські острови навіть японські жінки й діти поповнюють самогубство. Одначе ті, що зісталися при життю, скоро стають льояльними супроти американських вояків, коли побачуть, що їм ніхто зла не чинить.

Шервуд думає, що й так усіх японців не дасться вимордувати, а коли ми віримо у засади демократії, то десь мусимо стати у такій практиці.

МАЮТЬ ЩОЙНО ВИРІШИТИ, КОМУ ПРИПАДУТЬ НІМЕЦЬКІ СКАРБИ

Секретар стейту Стетиніюс виявив, що німецькі скарби, які попали в руки американської армії в копальнях соли в Меркерс, останутьcя хвилево під опікою армії, поки Аліянти не вирішать, що з ними зробити. Є можливе, що ці скарби будуть передані Аліянтській Контрольній Комісії, яка тепер перебуває в Німеччині. Скарби треба буде наперед провірити, до кого вони належать, а потім віддати правним власникам.

АРМІЯ ЗАПЛАТИТЬ ПОДОРОЖ ЖІНКАМ ВОЯКІВ

Генерал МекЛафлин, що займається справою повороту осіб, залежних щодо удержання від американських вояків, каже, що американська армія заплатить за подорож британських жінок американських вояків до Америки. Є них жінок принаймні 20,000.

МОСКВА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД НІМЕЧЧИНИ ПОКУТИ

Московське радіо заявило, що Совєтський Союз не дозволить себе відопхати від участи в міждержавних справах, як це було в 1918. році. Радіо далі заявило, що Німеччина мусить спокутувати свої воєнні злочини та бути розоружена економічно, мілітарно й політично. Поки Німеччина займе місце в лоні держав, вона мусить покарати воєнних злочинців та доказати, що поворот подібних людей до правління є неможливий.

Московське радіо говорило теж, що головний тягар у боротьбі проти німецьких армій понесла Червона Армія та що німці не ставлять американським, французьким і британським арміям такого опору, який вони ставлять совєтським військам.

ЗМІНА КАБІНЕТУ В ФІНЛЯНДІЇ

Фінський премієр Юго Пасіківі зрезиґнував з уряду разом з цілим своїм кабінетом. Президент Манергайм упросив його остатися в уряді, поки буде створений новий кабінет. За загальними догадами, новий уряд буде лівий, зогляду на те, що підчас останніх виборів сойму, що відбулися 17. і 18. березня, соціялісти, що здавна мали в Фінляндії більшість послів, добули меншість крісел у соймі, а більшість добула коаліція лівих партій, що пішла до вибору з кличем покарання воєнних злочинців та удержавлення важких промислів.

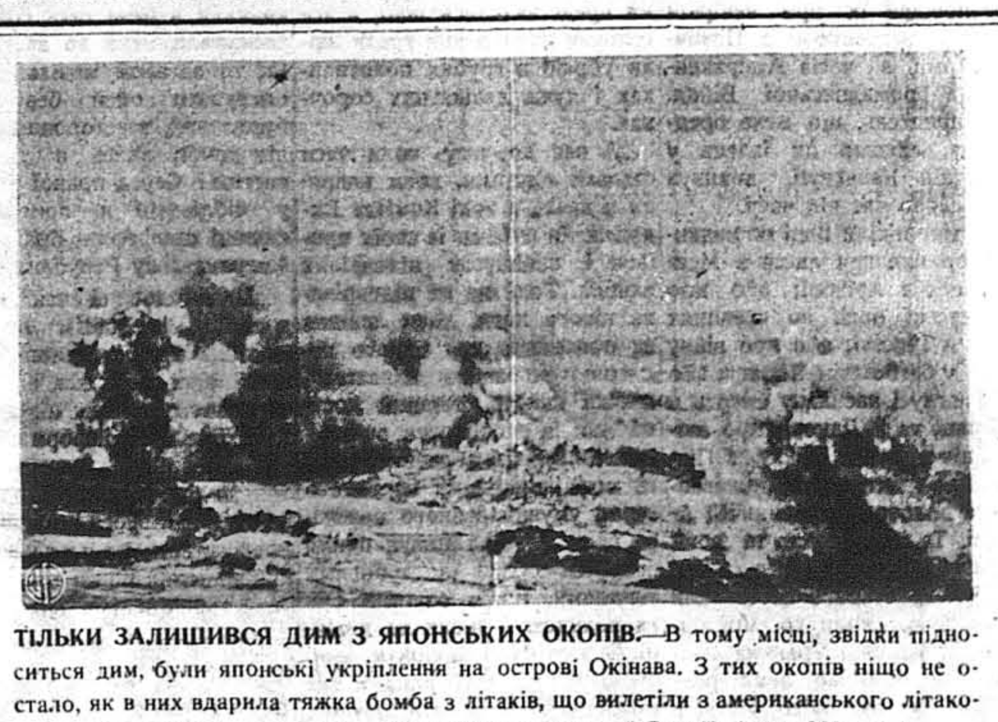
БРИТІЙСЬКА КОАЛІЦІЯ ПАРТІЙ РОЗБИВАЄТЬСЯ

„Завішення зброї", себто боротьби, між політичними партіями Британії вже скінчилося, і британські партії себе тепер взаїмно без застережень критикують. При тому кожна партія винує противні за починання боротьби.

„Лейборист" Бевин, міністер праці в кабінеті консерватиста Чорчила, заявив, що він готов зректися міністерства.

ЯПОНІЯ НЕ ХОЧЕ БАЖАНОЇ КОЛИСЬ ВІЙНИ

Дивне явище представляє тепер японська державна пропаґанда; колись Японія приступила до союзу з Німеччиною й Італією для спеціяльної цілі воювати проти комінтерну, а тепер вона потішає своє населення, що Японія не має найменшої причини воювати з Росією.

ТІЛЬКИ ЗАЛИШИВСЯ ДИМ З ЯПОНСЬКИХ ОКОПІВ.—В тому місці, звідки підноситься дим, були японські укріплення на острові Окінава. З тих окопів ніщо не осталo, як в них вдарила тяжка бомба з літаків, що вилетіли з американського літаконосця. Американці є вже тепер віддалені від властивої Японії тільки 320 миль.

АМЕРИКАНСЬКІ Й БРИТІЙСЬКІ АРМІЇ ДОХОДЯТЬ ДО ЕЛЬБИ

300 миль широким луком від Бремена по Штутґарт посуваються аліянтські армії на західнім фронті скорими маршами до ріки Ельби.

Найскорший поступ роблять на півночі Друга Британська й Девята Американська Армія.

Перша Канадійська Армія по 16-милевім поході найшлася 20 миль від гирла ріки Емсу в Голяндії; цим маневром вона відрізала німцям у Голяндії всі дороги, такщо коло 80,000 німецьких вояків у Голяндії засуджені на знищення.

Девята Американська Армія ввійшла до Вільфероде, очистила з ворога Гільдесгайм та пішла поза Ґандерсгайм. Вона вдерлася до Есену, Ґельзенкірхена та Дортмунда.

Третя Армія досягнула Нотлебена, Кравінкеля і Штіцербаха. Сема Армія бється коло Крайлсгайму й Гайльброну.

Французи заняли Лявфен і Ботенгайм над Штутґартом.

ФАБРИКИ КРУПА ЗНИЩЕНІ ПОВІТРЯНИМ РЕЙДОМ.

Один робітник фабрик стали Крупа здав американським воякам усі ці фабрики. За його заподаннями, ні один варстат цих фабрик не працював від 11. березня, коли тисячка британських бомбовиків скинула на нього свої бомби.

Говорив цей робітник, що від того бомбардування згинуло принаймні 2,000 осіб у Есені. Рейд знищив теж есенську залізницю, що обслугувала цілу округу, в котрій живе коло 3 міліони осіб.

По 11. березня тайна націстична поліція заставляла всіх мужчин приступати до німецької армії або поліційної сили. Коли одначе наближалися аліянтські армії, ці всі відділи не робили нічого для оборони околиці, бо самі нацисти всі повтікали.

„СИМВОЛ НАЦИЗМУ"

Коли Друга Панцирна Дивізія Девятої Американської Армії наближалася до німецького міста Гільдесгайму, відомого зо своєї артистичної минувщини, команда вислала повзом офіцира до уряду міста з пропозицією здати місто. Офіцир уряду не найшов, але через одного німецького військового лікаря зговорився про здачу міста з цивільними людьми, котрі обіцяли самі справитися з німецькими вояками, якби ці пробували стріляти на американських вояків.

Американський кореспондент Джан МекКормик називає Гільдесгайм символом нацизму. Зо славного історичного центру штуки нині остаються тільки румовища, бо націстичний провід волів наразити місто на знищення, ніж скоротити час свого панування над Німеччиною. Місто, що складалося майже виключно зо старих деревляних будівель, просто все згоріло.

НІМЦІ ПЕРЕМІНЯЮТЬСЯ В „МАНДРІВНІ ҐОРДИ".

Йдучи за закликом боєвих частин Американської Девятої Армії її команда визначила спеціяльні відділи, що мають занятися величезною масою цивільного німецького населення, що покинуло власні домівки та, мандруючи ґордами по Німеччині в різних напрямках без цілі, перешкаджає аліянтським воєнним операціям. На просторі операцій Девятої Армії має бути цих німців коло міліона. Приділені для цих „ґорд" американські відділи заставляють німців поселятися на місці та займатися роботою.

АЛІЯНТСЬКИЙ РЕЙД ПО НАЙНОВІЩИХ НІМЕЦЬКИХ ЛЕТНИЩАХ.

Дві тисячі аліянтських літаків ударило по 10 націстичних летнищах, з котрих німці висилали проти Аліянтів літаки найновішої системи. Рейдовики знищили на летнищу під Мінхеном 84 німецькі літаки. У Гамбурґу британські літаки побили німецькі підводні човни.

„РУКОПАШНИЙ" ДВОБІЙ МІЖ МОТОРОВИМИ ЧОВНАМИ.

У минулу неділю звели британські скорі моторові човни завзятий бій з такимиж німецькими човнами. Бій вівся на близьку віддаль. Інколи противники стріляли на себе з віддалі 10 ярдів. Німці втратили в бою 3 човни, британці 2. Бій ішов на морю між Британією й Бельґією.

ОСТЕРІГАЄ ЛОНДОН ПЕРЕД МОЖЛИВІСТЮ ДАЛЬШИХ БОМБАРДУВАНЬ.

У своїй прощальній промові до створеної ним проти-летунської орґанізації британський ґенерал сер Фредерик Пайл остерігав мешканців Лондону, що ворог ще може буде пробувати далі бомбардувати Лондон безпільотними літаками-бомбами. Він казав, що повної історії оборони Британії перед німецькими рейдами не можна виявляти до кінця війни.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ МЕНШЕ ОДНОГО ЧЛЕНА КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Це є слово до делеґаток і делеґатів на найближчу Конвенцію Українського Народного Союзу, яка тепер зістала відложена на якийсь час зарядженням влади, спричиненим вимогами війни, зокрема транспортацією.

Як нам тепер використати отсю перерву для добра орґанізації, як і для того, щоб наглядно доказати, що вибір впав на особу, що дійсно заслужила на цю честь?

Отсе перший раз в історії У. Н. Союзу є дана вибраним делеґаткам і делеґатам ось така добра нагода попрацювати для У. Н. Союзу. Отсе перший раз через воєнні обставини, щоб не ставати у перешкоді нашим воєнним зусиллям, маємо між вибором делеґатів і конвенцією більше часу на працю для У. Н. Союзу та його ідеї.

Нам здається, що ні за нашої памяти, ні за весь час існовання У. Н. Союзу не було ще ніколи так дуже наглядним, як тепер, як дуже нам треба в Америці ось такої народньої установи, якою є У. Н. Союз. Бо потребує її наше громадянтво в Америці, щоб природно розвивалось, здорове на души й тілі, та далі плекало ті прекрасні ідеали, що є прикрасою американської землі, як і українського народу, з якого походимо. І треба такої установи, щоб своєю моральною і духовою силою боронила далі поневолений український нарід хочби добрими публікаціями про правдиву, свободолюбну Україну та її культуру, хочби своїми відозвами, зверненнями до культурного світу. Це є така спадщина, передана нам нашими батьками, що *її не можна нам забути, особливо тут* на вільній американській землі.

А тепер спитаймо: Хтож оті всі речі повинен розуміти краще тих, яких члени У. Н. Союзу наділили почестю бути делеґатами і делеґатками на збір, який є найвищим тілом орґанізації? І хтож як не отсі делеґатки та делеґати повинен тепер виказати ділом, як отсі речі розуміє і чим заслугує на честь, якою їх наділено?

Головний уряд У. Н. Союзу проголосив отсе специяльну передконвенційну кампанію за новими членами. У звязку з тою кампанією делеґатки та делеґати дістали членські аплікації. Хай-жеж ті аплікації будуть дійсно виповнені! Хай клич цеї специяльної кампанії дійсно прийметься і хай кожна делеґатка і кожний делеґат дійсно придбає Союзови кожного місяця не менше одного члена. Бо як так станетьея, то й Союзовий загал набере з доброго прикладу делеґаток і делеґатів більше запалу до праці над приєднуванням нових членів.

Памятаймо, що працювати для У. Н. Союзу, це значить працювати для захования того, що нам найдорожче. Ось та праця не відриває нас від праці для воєнних змагань, ні від іншого доброго діла. Тому саме можна її виконати при добрій волі кожній і кожному з нас.

Третій війні не бути

Департамент стейту подав до публичного відома, що він має подостатком доказів на те, що націстичний провід Німеччини плянує добуття панування над світом у третій світовій війні. Вже це, що федеральний уряд вважає за потрібне подати до відома американського народу, є доказом, що справа є незвичайної ваги.

Нема сумніву, що уряд уважав за потрібне зясувати цей факт широкому громадянству тому, бо існування таких плянів могло би на перший погляд видатися неймовірним. Аджеж Німеччина своєю політикою в другій світовій війні підняла проти себе всі держави й народи, з дуже малими виїмками. Вона наробила їм стільки лиха, що це лихо будеться німцям памятати відай во віки вічні. До того ця війна закінчується тим, що й сама Німеччина теж паде лячною жертвою того лихоліття, яке вона сама викликала. Її старинні, багаті й гарні міста тепер купи румовища. Її промисли розбиті. Її населення покидає рідні сторони й мандрує по краю, не знаючи куди й пощо. Понад 16 міліонів німців уже лягло на побоєвищах Европи, а скільки ще впаде внаслідок війни до кінця війни й до встановлення нормального життя, нині навіть приблизно сказати не можна. Щоби такий край бажав собі ще одної війни, на перший погляд оно могло би здаватися, неможливим. Бажати такого могли би хіба божевільні люди.

Одначе провід Німеччини таким без сумніву є. Себто за мірилами, принятими поза Німеччиною й її подібними. У Німеччині він вважається одиноко нормальним. Цей провід видно знає, що німці зовсім не зрозуміють лекції історії та не поховають націстичного проводу, як банди божевільців, які на Німеччину накликали найбільше лихо історії. Нацисти припускають, що німці далі останутся такими, якими вони були, отже передусім до божевілля жадними панування над світом, та готовими віддати для цеї цілі себе й грядучі покоління Німеччини.

Американський уряд каже, одначе, що, знаючи про ці пляни націстів, він, у порозумінню зо своїми союзниками, поробив заходи, щоби націстичні пляни розбити й до третьої війни не допустити. Ми знаємо, що ще в першу світову війну підношено клич, що то мала бути остання війна, а прецінь після війни це скоро забулося. Цим разом одначе могло би здаватися, що й по цій війні таке саме повториться. Проти цього одначе промовляє те, що американське громадянство тепер свідоме вже того, що при наступній світовій війні, якби до неї дійшло, Америка сама буде предметом нападу при помочі модерних засобів у роді безпільотних бомб-літаків; доказом цеї свідомости є щораз частіші балачки про це збоку американських провідників, військових і цивільних. Отже тепер Америка є удвоє більше заінтересована в тому, щоби третьої світової війни не було.

Тому, як американський департамент стейту каже, що він знає пляни ворога та робить усякі заходи, щоб їх розбити, чи унеможливити, то ми знаємо, що й уряд це зробить, що обіцює, і громадянство його в тій акції піддержить. Для неодної такої акції збоку громадянства треба його освідомлення, і тому уряд береться вже тепер громадянство в певному напрямі усвідомляти.

Потреба буде американському громадянству передусім зрозуміння акції німецьких аґентів, яку вони поведуть для розбивання єдности американського народу, через підбехтування існуючих в американськім громадянстві упереджень супроти деяких іміґрантських груп, деяких меншин, деяких ідеольоґій. Націстичний провід, наприклад, за заподанням департаменту стейту, визначив деяких націстів, щоби вони входили в різні комуністичні, соціялістичні й юнійні орґанізації, й аби там провокували й ті орґанізації й широкі круги громадянства проти тих орґанізацій. Американське громадянство мусить зрозуміти роботу таких аґентів.

Щирість, з якою американський уряд береться до цеї акції, не оставляє відай сумніву, що цим разом для запобіження третій світовій війні будуть зроблені зовсім позитивні заходи. Якщо такі заходи будуть далі поведені не тільки Америкою, але й іншими союзниками, то можна з певністю сказати, що третьої війни, принаймні за життя живучих нині людей, не буде. З тої причини всякі розрахунки на таку війну в роді тих, що наприклад ідуть збоку польського уряду на вигнанню, розчарованого політикою трьох потуг супроти нього, належать до царства фантазії. Коли Аліянти рішені запобігти третій війні збоку німців, то чейже вони не дозволять, аби таку саму війну підготовляв хтось зпоза німців, можливо тишком розраховуючи на німецькі підготовання. Супроти цього всяким таким рухам треба тепер зрозуміти, що розрахунок на третю війну чиста фантазія, що вони мусять рішитися або тепер добути бажане, або зректися добуття навсегда.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Місія освободителя чи жандарма?

Дня 27. березня б. р. принесла аґенція Асошіейтед Прес телеґраму з Москви, в якій сказано як то комуністична ґазета „Правда" вислaвлює Червону Армію за те, що визволила краї Европи, називаючи її за те „спасителем світової цивілізації й культури".

До цього ще додала „Правда" таке:

Совєтський громадянин мусить стати на висоті своєї визвольної місії".

Говорячи про „історичну місію", приходить часопис до такого висновку: „Кожна людина тепер розуміє, що совєтський нарід серед своєї саможертвенної боротьби, захистив цивілізацію Европи перед фашистівською загладою".

В одному треба признати „Правді" правду, а саме в тому, що совєтська армія хоробра та що совєтський нарід приніс себе в саможертву. Зате інакше є з урядом, його політикою і його ратуванням Европи перед фашистською загладою. Чейже всі ще памятаємо, як в 1939 році Сталін заключив союз із фашистами-націстами. Чи це не була поміч, щоб націсти й фашисти якраз могли опанувати Европу? Доперва тоді, як ця сила обернулася проти Совєтів, тоді щойно пішла Червона Армія боронити Росію перед цею навалою, яку самий Сталін допоміг пустити на Европу поза Німеччину. Тут Сталін і правлячі кола одно, а народи СССР та військо — друге.

Колиж „Правда" заговорила про історичну місію совєтського народу, то це добра пригадка для цих народів, які зазнали „благодатей" цеї місії, у першу чергу це добра пригадка для українського народу. Про цю страшну місію згадують теж і американські газети, от хочби Ню Йорк Гералд-Трибюн у дописах Гиндуса.

При цій нагоді варта пригадати, як гляділи колись американці на цю московсько-російську „історичну місію", бо це треба розуміти під місією „совєтського" народу. Про це написано в „Історії Европи" Арчибалда Алисона, виданій в Ню Йорку в 1843 р., отже перед сто роками. Читаємо там таке:

„Не зважаючи на те, яка поражаюча є сила Росії у безмежности своїх земель і в скорім та наглім розрості своїх підданих, вона ще страшніша зогляду на їхній воєнний настрій, а водночас і їхній невільничий характер. Пануюча пристрасть нації це любов до завоювання. Оце горяче бажання, яке горить у них так завзято, як горять демократичні змагання у вільних державах Европи є невидимою пружиною, яка притримує їх у послуху до своїх начальників, а водночас жене їхню нагромаджену енерґію до безнастанних походів проти сусідних держав.

„Цей нарід, хоч яку велику територію він замешкує, не тратить ніколи енерґії на внутрішні спори. Він не звертає уваги на домашні клопоти, хоч би не знати які великі вони були, у своїй погоні за добування чужих земель. У завоюванню світа цей нарід надіється найти заплату, а навіть ще більше ніж заплату, за всі лиха їхнього внутрішнього володіння.

„У царській палаті бували найкривавіші революції, а династичне наслідство часто було знівечене кривавою рукою скритовбивця, але ніколи дух републиканізму не заволодів якоюсь значною частиною населення... І також не менше є правдою, що кожний **росіянин є одушевлений** у своїм переконанню, **що його край має колись добути світ,** а загальна віра у цей вислід є одною з причин, чому Росія останніми літами поробила такі великі кроки в напрямі здійснення цього ідеалу... Найпідліший мужик в Росії перенятий вірою, що його край призначений на те, щоб підбити світ... Завзята боротьба з року 1812 і важне здобуття нових країв з р. 1813 та 1814 причинилися незмірно до зросту оцеї природної вдачі. Похід через Німеччину, заняття Парижу, скинення Наполеона, все те поширило переконання, що цей нарід є непереможний, а казки й оповідання про подвиги його молоді ще більше скріпили жажду слави і особистих радощів; бо все те є головною підставою пристрасти здобування".

Найновіші перемоги Совєтів дали мабуть московській „Правді" притоку, щоби пригадати отсю „історичну місію". Лише, що інакше цю місію розуміє „Правда", а інакше розуміють її народи, що попали в лабети Совєтів.

Про цю місію писав теж і один із творців большевизму, Николай Бухарін, з нагоди річниці смерти Леніна в 1936 р. Ось ці слова нагадаємо ще раз для потвердження характеристики російського народу, написаної перед сто роками в книжці Алисона.

Отже Бухарін написав таке:

„Ще до недавна імя, росіянина серед народів меншин в Росії значило тільки, що жандарм, або батюшка, який є вістуном смерти, недуги й голоду, а також вістуном притоптання культури меншин".

Хто знає історію Росії, той мусить погодитись з Бухаріном. Бухарін писав, очевидно, про минуле, але чи теперішність інша? От погляньмо на найновішу „місію" російського народу, себто на поведінку Совєтів у Болгарії, котра, як держава, формально заключила примиря з Совєтами. Чим є так званий „суд над воєнними злочинцями" в Болгарії, як не совєтською „місією" вимордовувати сотки провідників болгарського народу, що не думають так, як наказує Кремль? А як виглядає цей терор навіть у духовій ділянці, пізнати з цього, що після трьох московських „всесловянських зіздів" скликано нагло четвертий такий зїзд до болгарської столиці міста Софії. Цей „всесловянський" зїзд з урядовцями з Москви, чи з „Люблинського" польського уряду був просто глумом над словянами, коли голова болгарської церкви, екзарх Стефан, береться ставити внесок, щоб московська мова стала обовязково урядовою, церковною і розговірною мовою всіх словян!

Чи може хто повірити, щоб представник болгарської церкви, яка ніколи не належала до московського синоду, яка навіть не узнавала царгородського патріярха, а обстоювала безупину свою „автокефалію", тобто повну незалежність — щоб ось такий представник став нагло таким „всесловянином", щоб навіть домагався добровільно усунення болгарської мови з прилюдного і приватного життя?

Радше треба повірити, що це один із новітніх „місіонарських" московсько-совєтських засобів поширення „історичної місії" совєтського народу при помочи новопокликаної до життя совєтсько-православної церкви на знищення всіх словян під закликом „всесловянства".

МІСТО, ЩО НАЙБІЛЬШЕ ЗІБРАЛО ОДЕЖІ

Европа в нужді. Европа потребує негайно одежі, біля, черевиків, крім, очевидно, харчів. „Юнайтед Нешенел Клотінг Колекшен", що тепер ведеться по цілій Америці під проводом Генрі Ж. Кайзера, має зарадити хоч частинно европейській нужді щодо одягу. З того, що досі проголошено, виходить, що ця кампанія ведеться з повним успіхом. З різних міст напливають величезні збори одежі, черевиків, білизни, тощо. Першим містом, що зібрало більше, як на нього було призначене, є Манчестер у стейті Конетикат. Воно досі зібрало 75,000 фунтів одежі більше понад квоту і буде продовжувати збірку впродовж місяця квітня.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

Рудіярд Кіплінг

Замітки із Сан Франсиско

Клюб радо уладжує галасливі імпрези, що їх називають „джинс" — все одно, на високім чи низькім рівні — час від часу — а кожна із тих забав мусить бути вірно зображена оливними красками і то людьми, які знають своє діло. У тому клюбі не було аматорів, які псують малярське полотно тому, що їм здається, що вони можуть орудувати фарбами без знання тіней анатомії; ані не було вигідних панів, які псують настрій накладчиків та руйнують до решти вже й так зруйнований ринок пробами писань „бо під теперішню пору кожен щось пише".

Мої господарі працювали, або вже викінчували праці, щоб заробити на насущний хліб пером або краскою, а їх розмови в переважній частині оберталися довкруги спроб продати свій продукт, отже це були дуже приємні розмови. Вони сердечно простягнули свою руку на привитання і виглядали як браття, а я взаміну пошанував Пугача і прислухувався їхній розмові. Не один Індійський Клюб у різдвяному часі представляє обильний матеріял для дивоглядних оповідань, коли лише відповідно його обробити. Зате зібрання американців і усіх кінців їхнього краю дає нагоду до складання казок багатших змістом, обємом, твердістю, а навіть і в сильніших кольорах, ніж якінебудь індійські казки. Я слухав воєнних оповідань, які розповідав бувший офіцир з південних стейтів, коли він переповідав їх при вечірній чарці полковникови з Північної Армії з часів Американської Громадянської Війни. Мій приятель, що мене представив, служив як їздець у Північній Кавалерії, докинув своє слово час від часу.

За тим пішли інші оповідання про кидання лясса в Мексику або в Арізоні; або про картярські орґії на станицях армії в Тексасі; або про війну ґазет у безбожнім Шікаґу; або про наглу і насильну смерть в Монтані та в Дакоті; про любов пів-муляток дівчат на Півдні; про фантастичні полювання за золотом у таємничій Алясці. Та понад усе те вони розповідали мені дива про розбудову старого міста Сан Франсиско, „коли то, мій пане, найгарніша збиранина людства з цілої Божої землі розпочала будову цього міста, а вода тоді доходила ще до вулиці Маркет Стріт". Дуже страшні були деякі оці оповідання, завзято гумористичними представлялися інші, а все головну ролю в них грали люди убрані в грубих полотнянках і дуже делікатних сорочках.

„А час до часу, коли часи ставали гіршими, вони вдаряли в дзвін, а тоді Комітет Виджілянтів вибігав із своїх криївок і вивішував підозрілих людців. Тоді ще не підозрівали нікого доти, доки людина не поповнила хоч одного неспровокованого вбивства", кінчив якийсь старший достойник із спокійними очима.

Я оглянув всі образи довкруги мене, подивився на тихого гарно умундурованого кельнера поза мною, глипнув очима вгору на стелю з дубовими платвами, потім спустив очи на плюшовий диван на доліві. Важко було повірити, щоб ще перед двацяти роками тут можна було оглядати людину, повішену з парадою. Щойно згодом я довідався про події, які спонукали мене змінити мою думку. Ці оповідання викликали в мене біль голови і спонукали мене до застанови. Як то загалом можливе було опанувати оцей безмежний, бурхливий, всесторонний суходіл хочби лише в тисячній частині? Серед повної тишини у бібліотеці я приглядався книжці професора Брайса про Американську Републику.

„Це загадочний знак", сказав я собі. „Він зовсім поважно виконав працю відповідно до найліпших своїх сил, а її можна купити лише за пів доляра. Хто хоче мати інформації про все, що є певне, мусить переглянути цю книжку. Щодо мене, то я займаюся щоденно волоцюжством, записуванням припадкових подій кожної години і розмовою з людьми, які опроваджували мене по місті. Я зовсім не хочу оскорбити цього краю.

І я цілковито забув на Індію на яких десять днів, коли я ходив на обіди та приглядався товариським звичаям людей, а ці звичаї цілковито різняться від нашого товариського життя. Мене представляли людям, що були власниками міліонів. Ці люди є нешкідливі у своїх початкових виступах. Це значить, людина вартости трьох або чотирьох міліонів може відзначатися балакучістю, розумом, може бути забавною і світовою людиною; людини, що має двічи тільки гроша, вже треба стеречися; а людина з маєтком двацять міліонів це лише двацять міліонів. От приклад: Я розмовляв з ґазетярем про те, щоб побачитися з власником ґазети. Мій приятель захропів з обурення: „Побачитися з ним! Що за думка! Не треба. Коли він припадково прийде до бюра, я мушу дотримувати йому товариства; але, Богу дякувати, позате я обертаюся в колах, куди він не може зайти".

Та всетаки мені сказали на самім початку, що в Америці гроші є всім.

III.

Це загалом була цілковита невдача, та єдиною потіхою було це, що сталося з моєї вини.

Якийсь чоловік опровадив мене по китайській дільниці Сан Франсиска, яка стоїть властиво під опікою міста Кантону з Китаю, а приміщена у найліпше дібранім бизнесовім осередку оцього американського середовища.

Китаєць із питомим собі талантом заволодів здоровим огнетривалим, з цеґли збудованим будинком і, йдучи за своїм природним інстинктом, наповнив кожне мешкання сотками душ, а всі вони жили серед неохайности і бруду, який не має зрозуміння у нікого хіба серед тих, хто живе в Індії. Оця поверхова розвідка повинна була бути вистарчальною.

(Дальше буде).

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ

(Продовження)

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1944. Р.

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Продаж реальностей	Перенос на обниження реальности	Перенос на обниження бондів	Заробок на реальности	Звороти	Сплати моргеджів	РАЗОМ
Липень	7,146.34	200.00	346.52	75.00	14.21									283.36	8,065.43
Серпень	6,312.41	1,031.20	1,053.84	75.00										5,223.52	13,695.97
Вересень	6,360.39	2,125.64	481.70	75.00										32,618.51	41,661.24
Жовтень	7,613.07	243.70	196.19	55.00										172.14	8,280.10
Листопад	6,468.74	805.52	814.09	35.00			21,008.50	36.50						712.75	29,881.16
Грудень	7,709.84	1,404.32	276.99	35.00	54.17						274.30		2.31	2,928.79	12,685.72
Разом	41,610.79	5,810.38	3,169.33	350.00	68.38		21,008.50	36.50			274.30		2.31	41,939.07	114,269.56

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти і виплати грамот	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Дивіденда	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Процент на бондах	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в моргеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Реальности	РАЗОМ
Липень			505.20	49.50	600.00	123.20	25.00	1.50	18.00	5.00		519.80			1,405.71						3,252.91
Серпень	2,146.00	124.91	488.07		600.00	327.39	50.00	143.05		47.50		556.30									4,483.22
Вересень	500.00	44.17	587.04		600.00	90.92		5.00		1,043.50		903.30	35.08				36,073.78				39,882.79
Жовтень	476.00		431.39	44.24	600.00	96.09	25.00	14.00				2,710.45			1,453.33						5,850.50
Листопад	367.00	303.89	484.41		600.00	511.07	25.00	108.58		31.00		2,119.10	17.82				75,075.00				79,642.87
Грудень	776.00	99.39	619.24	62.93	600.00	119.94	50.00	246.23		1,090.75		2,047.70		9.71	1,698.97		2.31		264.59		7,687.76
Разом	4,265.00	572.36	3,115.35	156.67	3,600.00	1,268.61	175.00	518.36	18.00	2,217.75		8,856.65	52.90	9.71	4,558.01		111,151.09		264.59		140,800.05

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1944-тий

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від моргеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Продаж реальностей	Перенос на обниження реальност.	Перенос на обезпечення бондів	Заробок на реальност.	Звороти	Сплати моргеджів	РАЗОМ
1-ий ½ рік	38,083.75	4,993.12	3,608.91	607.74	154.63		14,707.50	892.50	2,640.00		3,245.00	900.50	1,559.32	12,752.65	84,145.62
2-ий ½ рік	41,610.79	5,810.38	3,169.33	350.00	68.38		21,008.50	36.50			274.30		2.31	41,939.07	114,269.56
Разом	79,694.54	10,803.50	6,778.24	957.74	223.01		35,716.00	929.00	2,640.00		3,519.30	900.50	1,561.63	54,691.72	198,415.18

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Дивіденда	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Процент на бондах і моргедж.	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в моргеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Реальности	РАЗОМ
1-ий ½ рік	362.50	435.38	3,535.60	63.25	3,600.00	1,145.60	125.00	1,099.88	2,971.58	3,070.25	300.00	3,333.30	60.39	2,241.79	1,336.69	2,800.00	66,250.00	259.50	3,245.00	4,306.30	100,542.01
2-ий ½ рік	4,265.00	572.36	3,115.35	156.67	3,600.00	1,268.61	175.00	518.36	18.00	2,217.75		8,856.65	52.90	9.71	4,558.01		111,151.09		264.59		140,800.05
Разом	4,527.50	1,007.74	6,650.95	219.92	7,200.00	2,414.21	300.00	1,618.24	2,989.58	5,288.00	300.00	12,189.95	113.29	2,251.50	5,894.70	2,800.00	177,401.09	259.50	3,509.59	4,306.30	241,342.06

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ:

Готівка з кінцем 30. червня 1944 року осталася	$ 68,558.77
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1944	114,269.56
Разом	$182,828.33
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1944	140,800.05
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остается	$ 42,028.28

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1944 РІК:

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 року осталася	$ 84,955.16
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1944 р.	198,415.18
Разом	$283,370.34
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1944 р.	241,342.06
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остается	$ 42,028.28

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 42,028.28
Моргеджі	93,376.74
Бонди	456,471.63
Реальности	4,306.30
Позички членам	175.00
Разом	$596,357.95

Стан довжний:

Посмертний фонд	$531,995.24
Адміністраційний фонд	64,362.71
Разом	$596,357.95

(ДОКІНЧЕННЯ БУДЕ).

БОРИС ГРІНЧЕНКО

МАРИ

Темна ніч все навкруги оточила,
Як великим шатром вона вкрила
І розлогі степи і долини
Й сповила у тумані Вкраїну...
Я один у розлозі безкраїм
Тої ночі тепер — і ховаю
Свою лютую муку і горе
В нескінченому темряви морі!...
Ось неначе вітрець повіває
І він сивий туман розганяє,
І тепер ізза його я бачу, —
Устає густа хмара неначе,
І я чую — щось з неї співає,
І той голос степами лунає,
І співа він про давню давнину,
Про великее лихо Вкраїни:
„То не буйнії вітри бурхали,
То не сірі вовки проквиляли,
То на нашу Україну милу,
На предвічні степи і могили
Налітає хуртовина зляя
І плюндрує усе і карає!...
То не хуга страшна завиває, —
На Вкраїну Москва наступає!
Й руйнувала вона й плюндрувала,
Нашу славу довічню топтала,
Кров і сльози навкруг розливала,
Нашу волю святу одібрала!...
Як ревнули московські гармати, —
Зворушились убогії хати:
Ой минулася давняя воля,
Як колись ми гуляли у полі!
Ні, в степу ми тепер не розвієм
Нашу тугу і муки тяжкії!...
Й довелося уже не з ордою
І не з Польщею битись, а з тою,
Що клялася колись і зламала
Своє слово... Вона заховала
Злую думку у серці лукавім
Й того часу ворожого ждала,
Коли можна в московські кайдани
Закувати нас всіх на догану,
І на сором всесвітній, великий!...
Бодай час той до віку, до віку
Буде проклятий він, коли з нею
Ми зеднočились щиро й душею
Яко рідній сестрі віддалися!...
Там, де крови річки розлилися,
Де кістками засіяно поле,
Де лягла наша давняя воля, —
Там московськії чати гулюють,
Густа хмара штиків оточає
Нашу стоптану, вбиту Вкраїну
І навкруги все вмірає і гине..."

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ
за час від 1. липня до 31. грудня 1944.

Готівка з кінцем 30. червня 1944 року осталася	$ 347.31
Відсотки від бондів	462.50
Відсотки з банку	.87
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остається	$ 810.68
Інвестиції в бондах	40,779.95
З кінцем 31. грудня 1944. фонд Захисту-Сиротинця остается	$41,590.63

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ
за час від 1. січня до 31. грудня 1944 року

Готівка з кінцем грудня 1943. осталася	$ 2,397.70
Відсотки від бондів від 1. січня до 31. грудня 1944	911.25
Відсотки з банку від 1. січня до 31 грудня 1944	1.73
Разом	$ 3,310.68
Інвестовано в державних бондах	2,500.00
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остается	810.68
Інвестиції в бондах	40,779.95
З кінцем 31. грудня 1944. фонд Захисту-Сиротинця остается	$41,590.63

ЗВІТ ФОНДУ БЛ. П. С. ЯДЛОВСЬКОГО
за час від 1. липня до 31. грудня 1944.

Готівка з кінцем 30. червня 1944. року осталася	$ 381.36
Відсотки від бондів від 1. липня до 31. грудня 1944	31.25
Відсотки з банку від 1. липня до 31. грудня 1944	1.82
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остается	$ 414.43
Інвестиції в бондах	2,500.00
З кінцем 31. грудня 1944 року фонд бл. п. С. Ядловського остается	$2,914.43

ЗВІТ ФОНДУ БЛ. П. С. ЯДЛОВСЬКОГО
за час від 1. січня до 31. грудня 1944 року

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 року осталася	$ 348.45
Відсотки від бондів від 1. січня до 31. грдня 1944	62.50
Відсотки з банку від 1. січня до 31. грудня 1944	3.48
Готівка з кінцем 31. грудня 1944 року остается	$ 414.43
Інвестиції в бондах	2,500.00
З кінцем 31. грудня 1944 року фонд бл. п. С. Ядловського остается	$2,914.43

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ.

З кінцем 31. грудня 1944. року майно старших членів виносило	$7,239,198.79
З кінцем 31. грудня 1944. року майно Мол. Департаменту виносило	596,357.95
З кінцем 31. грудня 1944. року майно Захисту-Сиротинця виносило	41,590.63
З кінцем 31. грудня 1944. року було в фонді бл. п. С. Ядловського	2,914.43
Майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1944. року остается	$7,880,061.80
Майно У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1943. року було	7,322,189.37
Загальний приріст майна У. Н. Союзу в 1944. році є на суму	$ 557,872.43

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Згідно з банковими книжечками і банковими виказами готівка знаходиться в банках, котрі подаємо в цьому звіті. Банк, означений зіркою, це банк заморожений.

Готівка У. Н. Союзу, старих і нових родів обезпечення, знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Peoples' Trust Co.	Shamokin, Pa.	558	Sav. Dept.	Mortuary Fd.	$ 5,039.91	$ 5,039.91
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	182,746	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,358.07	
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	202,352	Sav. Dept.	Adm. Fd.	2,875.26	6,233.33
First National Bank	Jersey City, N. J.	656	Sav. Dept.	Indg. Fr.	1,156.73	
First National Bank	Jersey City, N. J.		Real Estate Dept.		23,952.63	25,109.36
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	7,393.27	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't.		33,753.05	
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Svoboda	12,268.12	53,414.44
Trust Co. of New Jersey	Jersey City, N. J.	16,279	Sav. Dept.	Mort. Fd.	871.65	871.65
Hudson County National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Mort. Fd.	19,808.45	19,808.45
Elizabethport Banking Co.	Elizabeth, N. J.	16,091	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,076.11	2,076.11
Germania Mut. Saving	Elizabeth, N. J.	1,564	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,927.73	1,927.73
National State Bank	Elizabeth, N. J.	6,482	Sav. Dept.	Reserve Fd.	1,028.70	1,028.70
Central Home Trust Co.	Elizabeth, N. J.	188	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,055.71	2,055.71
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	National Fd.	8,383.63	8,383.63
Fidelity Union Trust Co.	Newark, N. J.	105,713	Sav. Dept.	Mort. Fd.	2,150.53	2,150.53
Howard Sav. Institution	Newark, N. J.	547,638	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,342.26	3,342.26
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	38,849.00	
Chase National Bank	New York, N. Y.		Check Acc't	Dividend	11,253.24	50,102.24
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Adm. Fd.	27,544.79	
Irving Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Indg. Fd.	15,314.83	42,859.62
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Orphant's Fd.	15,418.37	15,418.37
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	20,600	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,464.64	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	465.93	3,930.57
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	24,178.44	24,178.44
Bankers Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	27,402.12	27,402.12
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		13,408.03	13,408.03
Security Bank & Trust Co.	Philadelphia, Pa.		Check Acc't	National Fd.	5,000.00	5,000.00
Ukrainian Savings Co.	Cleveland, O.		Sav. Dept.	Mort. Fd.	5,387.15	5,387.15
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	Concord Fd.	2,719.05	2,719.05
				Cash in banks	$321,847.40	$321,847.40
				Cash on hand in "Svoboda"	15.95	15.95
				Total cash	$321,863.35	$321,863.35

Готівка молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Назва фонду:	Сума:	Разом:
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	3,730	Sav. Dept.	Mort. Fd.	$ 1,858.78	
Elizabeth Trust Co.	Elizabeth, N. J.	10,474	Sav. Dept.	Mort. Fd.	1,013.19	$ 2,871.97
Harmonia Mutual Sav. Ass'n	Elizabeth, N. J.	21,446	Sav. Dept.	Adm. Fd.	3,198.57	3,198.57
Union County Trust Co.	Elizabeth, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	10,228.92	10,228.92
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.	18,336	Sav. Dept.	Adm. Fd.	1,862.15	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Check Acc't	Adm. Fd.	604.41	
* N. J. Title Guar. & Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		1,540.89	4,007.45
Public Nat'l Bank & Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't	Mort. Fd.	6,205.08	6,205.08
First National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't		1,865.86	1,865.86
Commercial Trust Co.	Jersey City, N. J.		Special Acc't		4,139.10	4,139.10
Royal Bank of Canada	Toronto, Ont. Can.		Check Acc't		2,171.73	2,171.73
Guaranty Trust Co.	New York, N. Y.		Check Acc't		7,172.94	7,172.94
Chase National Bank	New York, N. Y.		Diivdend Acc't	Dividend	166.66	166.66
				Total	$42,028.28	$42,028.28

Заморожений банк 1944 р. виплатив 5% дивіденди.

Готівка Сиротинця-захисту У. Н. С. знаходиться в отсих банках:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
U. S. Saving Bank of Newark, N. J.	Newark, N. J.	140,488	Sav. Dept.	$ 175.36	$ 175.36
Nat'l Newark & Essex Banking Co.	Newark, N. J.		Check Acc't	635.32	635.32
			Total	$ 810.68	$ 810.68

Фонд ім. С. Ядловського ульокований:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
Provident Inst. for Savings	Jersey City, N. J.	5,279	Sav. Dept.	$ 414.43	$ 414.43

Готівка від контрольованих реальностей на яких У. Н. Союз має моргеджові інвестиції:

Назва банку:	Місцевість:	Ч. кн.:	Конто:	Сума:	Разом:
First National Bank	Jersey City, N. J.		Check Acc't	$ 56.54	$ 56.54

Ця сума $56.54 не є зарахована до загального майна У. Н. Союзу в 1944 році, а є втягнена в загальну суму майна У. Н. Союзу в січні 1945 року.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

Гідно вшанували найбільшого поета України.

В часі, коли вся Україна зо своїм народом переживає найбільше лихоліття з цілої своєї історії, на вільній канадійській землі, в місті Торонто, зійшлися масово українці в суботу вечером, 31-го березня, до великої Ітон Авдиторії, щоби віддати пошану найбільшому поетові України — Тарасові Цевченкові, що в свойому безсмертному Кобзарі не лише прославив Україну та збудив з віковічного сну її народ, але також дав йому надхнення й поради, як боротися з сусідами-ворогами, щоб здобути для України святу воленьку.

Були того вечора на тому святі не лише діти України, але також і діти Канади, які хоч і тут породились, хоч і тут виховались, то в серцях їх жевріє гаряча любов і велика пошана до тих великих людей, які все своє життя трудились, боролись і вмірали для України. Так й вони прийшли „спомянути не злим, тихим словом" Того, що відрікся власного добра, Того, що свідомо приняв на себе найбільші муки й у тяжких терпіннях кликав свій народ: „Свою Україну любіть, любіть її!"...

Величавий концерт був улаштований заходом місцевого Комітету Українців Канади, в якому є зарепрезентовані всі національні організації й товариства міста Торонта. Щоби належно відсвяткувати 131 роковини народження найбільшого поета Тараса Шевченка, КУК запросив на це свято славний хор „Думка" з Дітройту, який під проводом свого дуже талановитого диріґента виконав більшу частину програми цього концерту. Весь хор, а також і його солістів, численна публика нагородила рясними оплесками й просила надпрограмово відспівати кілька пісень. Диріґентові, п. І. Атаманцеви, за його вмілість і тяжкі труди вручено в нагороду великий букет живих цвітів, які він відтак передав молодій піністці п-ні Рихліцькій. Про цей виступ написав дуже гарну рецензію в щоденній англійській газеті „Івнінг Телеграм" музичний критик п. Е. В. Водсон. Він, здається нам, вибрав найкращі слова для того, щоб висказати красу всіх голосів хору та українських мальовничих костюмів, в яких були приодіті всі хористи й хористки. Про самого п. І. Атаманця він сказав, що „він є інспіратором своїх численних хористів"...

Того вечора оперовий співак, М. Голинський, виконав свою частину можливо навіть краще ніж колинебудь вчасі інших концертових виступів. Мабуть невмірущий Шевченко дав йому надхнення й силу в його піснях прославити ще краще на весь світ нашу любу Україну. Милозвучний голос доходив до сердець присутних і наповняв їх свіжою гарячою любовю до розпнятої України. Були й такі моменти, що всі серця бились одним темпом, горла сохнули й по тисячних обличчях текли великі гарячі сльози Так було того незабутнього вечора, коли співав свої пісні на концерті Тараса Шевченка М. Голинський.

Молодий і талановитий скрипак К. Добіяс зо своєю сестрою піністкою також помогли багато в цьому концерті. В минулому цей талановитий скрипак брав чинну участь в програмі УНО, а тепер, хоч і вславився своїми здібностями, все приходить на поклик наших громад помогти їм своїми здібностями прославляти народні свята. Його сестра Гаврила, не менш талановита в музиці від нього, також це саме робить.

Святочну промову виголосив гість з Америки, д-р Лука Мишуга. Її зміст був зосереджений біля Заповіту Шевченка та могутнього заклику поета: „вставайте, кайдани порвіте", себто позбутись неволі й гнету і взятись будувати сімю вольну, нову. Таку, в якій не булоб врага і супостата, а булиб люди на землі, вільні люди... Слова ці були звернені до надуми над підготовкою до такої боротьби, яка принеслаб справжню волю Україні. Бесідник змалював постать Шевченка не тільки як духового велитня України, але й як світову велич, що голосить вселюдські ідеали свободи і поступу, так актуальні й нині.

Господарем цього . успішного концерту був адв. Т. Гуменюк.

В. Г-к.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРОВІДНИКИ І СІРА МАСА.

Читаю в Свободі вже не один голос з нариканням. Нарікають провідники (маю тут на думці тих провідників, що покінчили високі школи і яких ми звикли називати вченими), нарікає і сіра маса. Нарікають провідники, що не можуть нічого зробити, бо сіра маса якслід їх не попирає і не складає відповідної скількости гроша на ту роботу, яку вони повинні би виконати. Знов сіра маса, якщо тільки щось зле піде чи взагалі не іде, винує в тому провідників.

Та якби не було, одно кожному з нас зрозуміле, що з голими руками таки годі тут щось зробити, а требаб творити хіба чуда. Тут хотів би я сказати дещо про сіру масу, до якої належу, і про тих сірих (не високо вчених!) провідників, до яких себе зараховую.

Отже є правдою, що ті сірі провідники докладають усіх сил, щоби нашу сіру масу зрушити. Вони закликають ту сіру масу на віча, збори чи наради і взивають її раз-у-раз складати жертви на різні народні потреби.

А чи та сіра маса їх слухає? Чи приходить хоч на ті сходини і наради?

І чи жертвує?

Кожний з нас, що займається народними справами і накликає до жертв, чи їх сам збирає, вже не може навіть далі терпіти тих різних викрутів, якими наші люди викручуються від народньої роботи, а особливо від жертв. Просто стає гидко те все слухати! Жаль огортає і не диво, що приходить нераз чоловікови на думку, що треба ще на нас бука, і то доброго бука, щоб ми слухали своїх власних людей і свого сумління та робили те, що наказує нам простий розум і власне добро.

Не можу забути оповідання того краяна з краю, що розповідав мені про польську „пацифікацію". Казав, що мав брата, що сміявся з нього, як він поводився н е л ь о я л ь н о проти Польщі й дораджував погодитись з тим, як є. Доперва тоді, як і він відчув, що це значить ворожа влада, як пацифікація далася і йому в знаки, от тоді він відразу став „нельояльним".

Значить, що з нами так є, що треба, щоб нещастя спало на голову кожного з нас, щоб всі ми відчули, що треба робити та як треба охоронятись перед таким нещастям, що спало на цілий нарід.

Нажаль так є, що в нас ще є забагато „неспацифікованих". Якби їх не було, то й наша справа стоялаб краще, бо глибше відчувалиб ми ярмо, що тисне наших братів і сестер, як і ту нужду, що вони й терплять. Тоді й сірий провідник не вертав би захриплий з зборів, на яких переконував, що треба перевести збірку на народні потреби і оборону права українського народу на вільне життя. Тоді, як мені здається, ми не переховувалиб теж і зібраних грошей по касах наших організацій і ждали з ними, аж війна закінчиться, але слалиб їх уже тепер там, куди закликається слати. Бо яке може бути більше нещастя як те, яке тепер український нарід переживає? І яка більша нужда від тої, в якій він тепер живе?

Отих кілька слів пишу на те, щоб всі ми зрозуміли, що так далі бути не може! Ми мусимо піднести нашого духа і збільшити нашу жертвенність. Всі ми, вчені й сірі провідники, і вся наша маса, мусимо станути тепер разом до нової праці й нової жертвенности.

О. Курочка,
Гемтремк, Міш.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Дописи з різних родинних свят і ювилеїв, на яких зібрано дрібну лепту на якусь народню потребу, просимо подавати коротко, в загальній формі. Самі читачі пишуть до газети, що це не є цікаве для загалу знати, хто був старостою та чи хресний батько і тим подібне, чи скільки осіб переводило в хаті збірку, що принесла пару долярів. В таких часах, коли люди віддають життя на полях боїв, ми, в нашому домашньому життю, повинні вважати, що це не пора величатись нам дрібним в тій самій газеті, в якій в той самий час згадується за поляглих чи ранених. Присвячуймо в дописах радше більше місця на згадки про наших геройських синів чи дочок, як про наших кумів, сватів і т. п. На всьо є свій час.

Рочестер. — В дописі „Свободи" ч. 65 має бути, що візвала до збірки пані Паранька Росоловська, предсідниця місцевого відділу Золотого Хреста, а дружка зветься Анна Татиґа.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 1:30 пополудні, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ ст. Кожний член повинен явитися, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі згідно за статутом. — П. Крупка, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що квартальні збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Ці збори є дуже великої ваги, тому просимо всіх членів конче прийти. Місяці квітень, травень і червень присвячені спеціяльній передконвенційній кампанії за приєднування нових членів. Отже всі до праці, але пощирости. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, касієр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Квартальні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори, вирівнати свої вкладки і належитости. Контроля дасть звіт з приходів і розходів за 3 місяці і будуть важні справи до порішення. Просимо не забувати приєднувати нових членів до Союзу і Товариства. В організації буде сила українського народу. — За уряд: Бабій, Песко, Дмитрів.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ. від. 75, відбудуться в неділю, 15. квітня, точно в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свій довг і платити кожного місяця, бо на будуче за нікого не будемо висилати вкладки з каси товариства. — За уряд: Р. Вазик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, подає до відома своїм членам, що квартальні збори відбудуться в суботу, 14. квітня, в годині 8. ввечір, в сали 30 Іст 7. вул. Обовязком членів є прийти на збори на час, бо буде звіт за перший квартал і інші братські справи до полагодження. — За уряд: П. Стахів, предс.; К. Коваль, фін. секр.; Н. Підгайний, кас.; І. Серединський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 15. квітня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, і заплатити свої вкладки. Також просимо привести своїх знайомих і вписати до У. Н. Союзу. — Т. Наконечний, секр., 16 Sanford Pl.

МАНЧЕСТЕР, Н. Г. — Місячні збори Тов. Пр. Діви Марії, від. 178, відбудуться в неділю, 15. квітня, в гали парохіяльній, 54 Волнот ул., в годині 2. пополудні. Комітет наказує всім членам брати більшу участь у зборах. — За уряд: Н. Беднарчук, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в гали церковній, в годині 2. точно. Просимо членкиць явитися на означений час, щоби закінчити збори до 4. год. Просимо приєднувати нових членкиць до Союзу і Сестрицтва. — За уряд: Евдокія Ґеруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. березня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів явитись на час. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; Г. Порцивалюк, кас.; А. Яворський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана, рестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 15. квітня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Ґріца, кас.; Н. Пігура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. квітня, в галі 675 Савт 19. вул., в годині 8. ввечір. Просимо прийти на збори і заплатити свої вкладки. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. квітня 1945 року померла в 53. році життя

АННА ПЕТРИШИН,

членкиця 316. відділу У. Н. Союзу в Рачестер, Н. Й.

Покійна походила зі села Жовчів, повіт Рогатин. До Союзу і Тов. Вільних Козаків вступила в 1930 році. Полишила в смутку мужа Павла, три барти одну сестру.

Похорон відбувся з церкви св. Йосафата на Holy Sepulchre Semetary. — В. ЙА П.!

В. Іванців, секр.

ТАРЗАН, ч. 1156. Признання.

Тубильці не бачили нічого підозрілого, як „Тарзан" з Джейною відійшли спокійно набік.

Але Торвальд держав ніж при її боці, і вона знала, що на ніцо не здасться кричати.

У лісі Джейн повернулася. „Нема пощо далі вдавати. Де Тарзан?" вона спитала.

„Тарзан загинув", Торвальд відповів. „Я тут займаю його місце".